17.06.2013 г. / 21:08:05

Вяра

01.07 по еретическия, †18 юни по православния календар - Свети мъченици Леонтий, Ипатий и Теодул Финикийски

Страдание на светите мъченици Леонтий, Ипатий и Теодул

(† 70-79 гг.)

Свети мъченик Леонтий. Фрагмент от стара гръцка стенопис, Света Гора-Атон

При царуването на Веспасиан в Рим живял един сенатор на име Адриан - човек жесток, безмилостен и изобретателен за всяко зло. Той чул, че християните презират идолските жертви и хулят почитаните от римляните и гърците богове, понеже признават Един истински Бог - Христа, и обръщат мнозина към вярата в Него. Преизпълнен с ревност за своите суетни богове, Адриан отишъл при царя и го помолил да му даде власт да принуждава християните към идолопоклонство с

правото да измъчва и убива онези, които не искат да се поклонят на боговете. Царят назначил Адриан за хегемон на финикийската страна и го упълномощил да преследва всички, вярващи в Христа. Адриан напуснал Рим и се отправил към Финикия. По пътя му станало известно, че в град Триполи се намира военачалникът Леонтий, който потъпква законите на предците: укорявайки древните богове, той учел хората да не им се покланят и да не им принасят жертви, с което отвръщал мнозина от почитането на идолите. Адриан веднага пратил в Триполи трибуна Ипатий с отряда войници, като му поръчал да хване Леонтий и да го държи под стража до пристигането му.

Рабът Христов Леонтий бил от Гърция. Висок на ръст, силен и мъжествен, той се отличавал с храброст в сраженията и удържал в тях много победи; затова сред войниците се ползвал с известност и уважение. Освен това, надарен от природата с разум, притежаващ голям жизнен опит и книжна ученост, Леонтий участвал в съвета и управлението на града. Той знаел, че съществува само Един истински Бог, Господ Иисус Христос, и целия си живот посветил на служение Нему, верен не само на слово, но и на дело. Милостив към нищите, той хранел гладните, обличал голите, давал приют на странници и се украсявал с добри дела, за което се удостоил с победен венец от Господа.

Когато воините наближили Триполи, трибунът Ипатий внезапно се разболял от треска.

- Зная защо ме застигна тоя недъг - казал той на воините си. - Боговете се разгневиха против мене, понеже, като тръгнах на дълъг път, не им принесох достойна жертва, и затова ме наказват с болест.

Като видели, че трибунът наистина се разболял тежко, воините му съчувствали и споделяли неговата мъка. Минали

три дни, а болният не бил ял нищо, понеже болестта с всеки изминат час се засилвала и очевидно водела към смъртен изход. През нощта на третия ден на трибуна се явил във видение ангел Господен и казал:

- Ако искаш да оздравееш, заедно с воините си извикай три пъти към небето: “Боже Леонтиев, помогни ми!” Ако направиш така, веднага ще се изцелиш.

Изгарян от вътрешен жар, трибунът бързо се надигнал, отворил очи и видял светият ангел да стои пред него в образа на прекрасен юноша с белоснежни одежди.

- Аз съм пратен - казал той на ангела - с воините си да хвана Леонтий и да го държа под стража до идването на хегемона Адриан, а ти ми заповядваш да призова на помощ неговия Бог.

Щом казал тия думи, ангелът изчезнал от погледа му. Ужасен, трибунът събудил спящите около него приятели и им казал:

- Чуйте какво видение имах: едва се унесох в сън, когато пред мен се яви някакъв светъл юноша и ме посъветва заедно с вас да призова Бога на Леонтий, обещавайки с това да се изцеля. Като се събудих, видях тоя юноша с очите си, но скоро след това той изчезна.

- Това не е толкова трудно - казали приятелите му. - Ще направим всичко, само да оздравееш.

Един от приятелите на трибуна на име Теодул особено силно се удивил от видението и подробно разпитвал болния как изглеждал явилият се юноша. Трибунът охотно удовлетворил любопитството му. И сърцето на Теодул се разгоряло с любов към неведомия за него Бог на Леонтий. Когато воините станали от сън, се събрали около болния Ипатий и научили от него за видението. Тогава всички, без изключение, заедно със

страдащия застанали и възкликнали, гледайки към небето:

- Боже Леонтиев, помогни!

И трибунът веднага се изправил здрав, като че никога не бил боледувал. Дошъл обедният час и заедно с приятелите си той започнал да яде и пие и да се весели. Чудото, станало с Ипатий, изпълнило Теодул с още по-голямо удивление. Той седял отделно и мълчаливо размишлявал:

- Кой е Леонтий и кой е неговият Бог?

Междувременно приятелите приканвали Теодул да се присъедини към пиршеството, но той предпочел да остане гладен и не вкусил нищо. Като видял, че под влияние на виното воините забравили за заповедта на хегемона, Теодул им казал:

- Ето, утре или вдругиден Адриан ще ни настигне, а ние и не помисляме да търсим мъжа, който ни е заповядано да хванем. Ако искате, аз и трибунът ще тръгнем преди вас за града и ще намерим оня, за когото сме пратени.

Той убедил Ипатий да тръгне с него и двамата се отправили към града.

Едва се изкачили на билото на планината, където се намирал Триполи, Леонтий излязъл насреща и ги приветствал с думите:

- Радвайте се в Господа, братя!

- Радвай се и ти, брате! - отговорили трибунът и Теодул.

- Кого сте дошли да търсите? - запитал Леонтий.

- На цар Веспасиан - казали те - му стана известно, че в тоя град живее един мъж на име Леонтий, човек благороден, разумен, добродетелен и храбър воин. Пратени сме да научим къде живее. След нас иде Адриан, когото царят направи

хегемон на цялата финикийска страна. Той иска сам да види Леонтия като човек, любезен на боговете, та после с почести да го прати при царя и целия римски сенат, който също очаква да го види, понеже на всички е известна неговата храброст в битките, изкуството му да управлява, неговото благочестие и много други славни дела.

Като чул това, блаженият Леонтий казал:

- Виждам, че сте новодошли и не знаете какво става в града. Елате в дома ми, починете от пътя, а аз ще ви покажа Леонтия, когото наричате приятел на вашите богове. В действителност той съвсем не е приятел на боговете, които почитате, а е християнин, вярващ в Господа Иисуса!

А Ипатий и Теодул говорели помежду си:

- Кой е тоя човек, та нарича Леонтий християнин? Да не би да е негов роднина?

После запитали непознатия мъж:

- Как ти е името?

- За моето име - отговорил им той - в книгите пише така: “аспида и василиск ще настъпиш, лъв и змей ще тъпчеш”, защото е отредено да стъпча змея - невидимия враг - дявола, и лъва - хегемона, видимия враг. Трябва да победя като аспида и василиск и съветниците му, ревностните служители на бесовете. И когато възтържествувам над цялото пълчище на лъва, тогава само ще се разкрие името ми.

Тия думи се сторили загадъчни на трибуна и Теодула; опитвайки се да си ги обяснят, те в недоумение следвали чудния мъж към дома му. Свети Леонтий им сложил трапеза и ги нагостил. Като вкусили от нея, те казали на стопанина:

- Много сме доволни от угощението ти, добри човече! Окажи

ни докрай благодеяние, покажи ни Леонтий, когото търсим. Щом пристигне Адриан, ще му разкажем какво направи за нас и той ще те удостои с голяма чест, тъй че ще имаш общение с приятелите на царя.

- Аз съм Леонтий, когото търсите - отговорил светецът, - аз съм воин на Иисуса Христа и Адриан ви праща да хванете мене.

Тогава трибунът и Теодул паднали в нозете на Леонтия с думите:

- Рабе на Всевишния Бог! Прости ни греховете и побързай да измолиш от своя Бог и нас да избави от идолското нечестие и лютия звяр Адриан, понеже искаме да станем християни.

После му разказал как на болния трибун се явил ангел и как болестта го оставила, когато призовал името на Бога Леонтиев.

Като видял тая проява на Христовата сила, свети Леонтий се изпълнил с радост. Паднал на земята и със сълзи взел да моли Бога:

- Господи Боже, Който искаш да се спасят всички човеци и да познаят истината, погледни ни в тоя час. Ти направи така, че ме последваха ония, които трябваше да последвам аз. Опази ме, Твоя раб, и просветли със светлината на Твоето милосърдие и тях заедно с мене. Излей върху тях благодатта на Твоя Свети Дух, дай им чисто сърце и като ги осениш със Светото Си знамение, направи ги Твои непобедими воини, въоръжи ги и ги укрепи против врага - дявола и неговите слуги. Направи така, че тези Твои раби да победят невидимия змей и видимия злобен звяр Адриан.

След топлата молитва на Леонтий светъл облак осенил трибуна Ипатий и приятеля му Теодул и ги оросил с дъжд, а

свети Леонтий в това време призовавал над кръщаваните името на Пресвета Троица, Отца и Сина, и Светия Дух.

След чудесното кръщение той възхвалил Бога:

- Слава на Тебе, Боже мой, че виждаш молитвата на тия, които те любят, и изпълняваш желанията на тия, които Ти се боят!

Леонтий облякъл новопокръстените в бели дрехи и им казал да носят запалени свещи. В това време в града пристигнали и останалите воини; те разпитвали за Леонтий, а също и за своя трибун и за Теодул. Когато ги намерили, много се чудели и недоумявали за запалените свещи и белите им дрехи. Като разбрали, че са приели християнството и са се кръстили, воините отначало се смутили, а после взели да негодуват. Вестта за кръщението на Ипатий и Теодул стигнала и до някои граждани, които се разбунтували и викнали:

- Да бъдат предадени на огън, задето безчестят нашите богове!

В града настъпили разпри и смут: едни защитавали Леонтий и останалите християни, а други искали смъртта им, но очаквали пристигането на хегемона и не се осмелявали самоволно да им причинят някакво зло.

След два дни Адриан наближил града. Насреща му излезли граждани и му съобщили за Леонтий и другите ръководени от него християни.

- Един мъж - разказвали те - на име Леонтий и християнин по вяра отвръща всички от нашите богове с известни само на него вълшебства и хитрини. Той прославя някакъв човек, когото иудеите предали на смърт, а Пилат разпнал след мъчения. Накрая същият Леонтий с чародейство прелъсти дори царските воини, като ги убеди да приемат галилейската вяра.

И ето, вече трети ден ги държи облечени в бели дрехи в дома си и заедно с тях прославя своя разпнат Христос, оскърбявайки с хули нашите богове.

Адриан веднага пратил воини да хванат Леонтий, трибуна и Теодул, заповядал да ги затворят в тъмница и да ги държат под стража до деня на съда. После влязъл в града и посветил деня на почивка. В тъмницата свети Леонтий непрестанно поучавал своите съмишленици в Христовата вяра и ги укрепявал за предстоящия мъченически подвиг, говорейки за бъдещото въздаяние. Цяла нощ те прекарали в молитва и псалмопение, славословейки Бога. На сутринта хегемонът Адриан седнал в съдилището и наредил да му доведат за разпит светите затворници.

- Ти ли си Леонтий? - обърнал се той към свети Леонтий.

- Аз съм - отговорил той.

- Какъв чин имаш - продължил разпита хегемонът - и как с вълшебното си чародейство прелъсти тия воини, някога верни слуги на нашия цар, и ги накара да служат на твоя Бог?

- Аз съм воин Христов - обяснил свети Леонтий, - син на онази истинска Светлина, която просвещава всеки човек, идващ на света, и всеки, който идва при тая Светлина, не ще се препъне. Ипатий и Теодул знаят сега, че началото, действието и осъществяването на Светлината, за която говоря, е Самият Христос, Синът Божий и безначалният Бог, съвечен на Отца, Светлина от Светлина, Бог от Бога. Когато Го познаха, те оставиха твоите богове, направени от дърво, камък или кости на безсловесни животни; тия бездейни и безсилни богове лесно се рушат.

Хегемонът, подразнен от безстрашните думи на свети Леонтий, заповядал на слугите си да го бият. А той, понасяйки

побоя, вдигнал очи към небето, откъдето очаквал помощ, и казал на хегемона:

- Безумни мъчителю! Когато мислиш да ми причиниш страдания, повече мъчиш себе си, понеже имаш угризения на сърцето.

След дълги мъчения Адриан заповядал отново да хвърлят свети Леонтия в тъмница, а после се обърнал към Ипатий и Теодул:

- По каква причина се отвърнахте от възприетите от детинство обичаи на отците и оставихте воинската награда, огорчавайки царя?

- Ние - отговорили светиите - получихме по-добра награда от Небесния Цар: Той ни дарува Божия хляб, Който слиза от небето, и чашата вино, изтекла от тялото Христово.

- На такива непотребни и безсмислени слова - казал Адриан - ви е научил нечестивият Леонтий, а аз ви казвам: изпълнете волята на царя. Нима не знаете наредбите му - воините, които почитат боговете, да се удостояват с почести и награди, а които се отвръщат от тях - да бъдат умъртвявани и предавани на най-страшни мъки?

- Нашето воинско достойнство е на небето - възразили светиите Ипатий и Теодул - и затова прави с нас каквото искаш. Като ревнител на скверните богове ти се опълчваш срещу невинни хора, но скоро ще отмине и твоят живот - малко е времето на дните ти.

В ярост Адриан заповядал да свалят дрехите на трибуна, да го провесят на дървото за мъчения и да одерат кожата му с железни куки. Заповядал да простират Теодул на земята и да го бият без пощада. Светиите мъжествено понасяли тези изтезания. Помнейки наставленията на свети Леонтий, те не

говорели нищо, освен молитвата: “Спаси (ме), Господи, защото не остана праведен”. Виждайки, че светиите остават твърди и непоколебими в Христовата вяра, мъчителят ги осъдил на смърт и заповядал да ги посекат с меч. Докато ги водели на смърт, Ипатий и Теодул зовели:

- Ти си нашето убежище, Господи! В Твоите ръце предаваме душите си.

Те с радост подложили главите си под меча заради Христа и след като били посечени, преминали при Господа, за да приемат от десницата Му приготвения за тях венец.

А свети Леонтий отново бил доведен в съдилището на хегемона.

- Пощади, Леонтие - му казал той, - своя живот, за да не изпиташ такива тежки мъки, както прелъстените от тебе Ипатий и Теодул. Послушай ме, принеси жертва на боговете и ще се удостоиш с почести не само от мене, но и от самия цар и римския сенат, защото царят и велможите много искат да те видят.

- Не искам - отговорил свети Леонтий - да виждам лицето на твоя цар, враждебен и омразен на моя Бог. Ако желаеш, по-добре ти, Адриане, стани приятел на моя Христос, и ако станеш такъв, ще ти покажа каква чест, богатство и спасение ще получиш във вечния живот.

Със злобен смях Адриан попитал:

- Сигурно искаш да получа същото спасение, както трибунът и Теодул? Безумецо! Или не знаеш от какво наказание загинаха?

- Това наказание - възразил светецът - не е наказание, а по-добър живот, мир и радост. Сега те се радостни, понеже се

намират при ангелските чинове.

- Чуй внимателно думите ми - предложил хегемонът, - кой от хората, нелишени от разум, е презрял слънчевото сияние и великите богове Дий, Аполон, Нептун, Венера и другите, за да завърши с позорна и мъчителна смърт дните си? Наистина никой, освен омагьосаните от тебе!

- Не си ли чувал - запитал го свети Леонтий - думите на Писанието: “всички богове на народите са идоли”, “подобни тям ще бъдат ония, които ги правят, и всеки, който се тям надява”? И кой здравомислещ би искал да се уподоби на немия камък или на бездушното вещество, каквито всъщност са вашите богове, та като им принася жертви, да погине във вечна смърт?

Обзет от страшен гняв, мъчителят заповядал на четирима слуги без пощада да бият простреления на земята мъченик, а на специален глашатай наредил да вика:

- Ония, които унижават нашите богове и не се подчиняват на повелите на царя, ще загинат с подобна смърт!

Слугите биели светия мъченик, докато сами не изнемогнали. А свети Леонтий говорел на мъчителя:

- И цялото ми тяло да превърнеш на рана, пак няма да победиш ума ми, няма да станеш господар на душата ми.

Тогава хегемонът заповядал да го повесят на дървото за мъчения и да дерат тялото, ребрата и нозете му с остри железа. В тежките страдания Леонтий повдигнал очите си към небето и призовал Бога с молитва:

- Боже мой, Ти си моята надежда, спаси ме!

Тогава мъчителят казал на палачите:

- Свалете го от дървото. Аз зная, че скоро ще вдигне очи към небето, за да моли нашите богове да му дадат облекчение.

Като чул това, свети Леонтий високо и гневно възкликнал:

- Нека погинеш заедно с твоите богове, опасен и зъл мъчителю! На своя Бог се моля, да ми даде мъжество и сили да понеса тежките мъчения, на които ме подлагаш.

А хегемонът заповядал отново да го окачат, но вече надолу с главата, и да завържат на шията му тежък камък. Леонтий останал дълго време в това положение и се молел на глас:

- Господи, Иисусе Христе, укрепил рабите Си Ипатий и Теодул в изповядването на Твоето пресвято име! Укрепи и мене, Твоя смирен и грешен раб, за да превъзмогна тези мъчения. Не ме оставяй, Надеждо моя!

- Зная, Леонтие, че ще станеш приятел на нашите богове - казал хегемонът.

- Раб съм на всевишния Бог - възразил мъченикът, - а ти си роб на твоите богове, заедно с които и ти, и воините ти ще погинете.

Свети Леонтий търпял мъките цял ден, а когато наближила вечерта и слънцето започнало да клони на запад, хегемонът заповядал да го свалят от дървото и да го затворят в тъмницата до сутринта. Там светият възпявал: “Господ е моя светлина и мое спасение: от кого ще се боя”? Явил му се Господен ангел и му казал:

- Бъди мъжествен, Леонтие! Господ Бог, на Когото вярно служиш, ме прати да пребивавам неотстъпно с тебе.

А светецът се радвал и веселял в Господа, своя Бог.

Изгряло слънцето и Адриан отново седнал в съдилището и

повикал свети Леонтий.

- Какво реши, Леонтие? - запитал го той.

- Стигнах - отговорил светецът - до един извод: да не обръщам внимание на празните ти думи. Много пъти казвах преди и сега отново повтарям, че никога не ще оставя моя Бог, Твореца на небето, земята, морето и всичко, което ги изпълва, моя Господ Иисус Христос, Сина Божий, претърпял кръстни мъчения за спасението ни. На Него Единия възлагам своята надежда.

- Послушай ме, Леонтие - увещавал го хегемонът, - и принеси жертва. И аз се кълна в моите богове, че тогава ще получиш от царя голяма чест и много богатства.

- Каква чест и какви богатства на тоя свят могат да ме накарат да те послушам и да се отрека от моя Бог? - попитал светият. - Целият свят е недостатъчен за Владиката Христа, Когото обичам с цялото си сърце, от любов към Когото страдам и съм готов да претърпя всичко. На твоите богове не ще принеса жертва.

Окончателно убеден, че не е възможно да победи непоколебимия Христов воин, тоест да го склони към езическото нечестие, хегемонът издал смъртна присъда на свети Леонтий:

“Заповядваме Леонтий, който не само че не пожела да се подчини на волята на царя и да принесе жертви на боговете, но и хулеше боговете на предците, да бъде разпнат на дървото за мъчения на четири страни, докато от изтезанията не предаде душата си.”

Положили мъченика Леонтий на земята, вързали го за четири кола, а после четирима силни воини го били дълго и жестоко, докато не предал светата си душа в Божиите ръце.

Верните взели тялото му, захвърлено извън града, и го предали на честно погребение близо до пристанището на Триполи.

Това страдание на свети мъченик Леонтий описал Христовият раб - нотарият Кир, който видял мъченията със собствените си очи. Той написал всичко на оловни плочки и ги поставил до мощите на мъченика за идните християнски поколения, та всеки, който чете или слуша, да вдигне ръце към небето и да въздаде слава на Бога, укрепил за такъв подвиг Своя раб. Свети Леонтий пострадал на 18 юни при царуването в Рим на Веспасиан, а в Църквата - на нашия Господ Иисус Христос, на когото въздаваме слава с Отца и Светия Дух во веки. Амин.

Тропарь мученика Леонтия

глас 4

Мученик Твой, Господи, Леонтий/ во страдании своем венец прият нетленный от Тебе, Бога нашего,/ имеяй бо крепость Твою,/ мучителей низложи,/ сокруши и демонов немощныя дерзости. / Того молитвами// спаси души наша.

Кондак мученика Леонтия

глас 3

Мучителей посрамил еси лукавая коварства/ и еллинов обличил еси безбожное служение,/ возсиял еси богоразумие всем человеком ученьми благочестия,/ богомудре мучениче. / Сего ради твою память почитаем любовию,// премудре Леонтие.

(Посрамил си лукавото коварство на мъчителите, изобличил си безбожното служение на елините, дал си богоразумие на всички човеци с ученията на благочестието,

богомъдри мъчениче: затова почитаме с любов твоята памет, премъдри Леонтие.)

{{_LINK1_}}

---

buditeli.info © 2017